

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse de vehicule

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de Lege privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse de vehicule a fost elaborat de către Comisia Națională a Pieței Financiare, în cadrul proiectului de asistență tehnică „Reforma pieței de asigurări din Moldova”, împreună cu experții Băncii Mondiale. Conform prevederilor pct.40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul este promovat de Ministerul Finanțelor.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de Lege privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse de vehicule (în continuare – Proiect) transpune dispozițiile Directivei 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi. Necesitatea reglementărilor derivă din faptul că evoluțiile pieței asigurărilor RCA au un impact rapid și semnificativ asupra unor categorii largi de consumatori și operatori economici, precum și din faptul că evoluția legislației naționale și comunitare ce reglementează această formă de asigurare impune reformarea sistemului asigurărilor RCA din Republica Moldova și alinierea acestuia la practicile validate de experiența mai multor state membre ale Uniunii Europene. Proiectul va contribui la creșterea încrederii în ceea ce privește activitatea desfășurată de asiguratorii RCA, în special în relația cu asigurații și/sau cu beneficiarii produselor de asigurare RCA.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Actul normativ a fost elaborat ținând cont, în principal, de prevederile directivelor europene în materie, de propunerile formulate de experții internaționali, precum și de experiența altor state membre în ceea ce privește reglementarea asigurărilor RCA.

Elemente importante introduse în proiect:

- prevederi speciale cu privire la suspendarea, rezoluțiunea și încetarea contractului RCA;
- norme cu privire la modul de aplicare a asigurării RCA;
- dispoziții cu privire la legislația aplicabilă în funcție de locul de producere a accidentului;
- obligațiile asiguratului/persoanei păgubite/asiguratorului;
- constatarea amiabilă de accident;
- obligațiile asiguratorului RCA cu privire la stabilirea tarifelor de primă și informarea părților privind soluționarea cererii de despăgubire, stabilirea și plata despăgubirilor;
- prevederi care reglementează asigurarea de frontieră;
- norme cu privire la reglementarea activității Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule (BNAA) în calitate de fond național de protecție, de organism de plată a despăgubirilor, centru de informare și organism de compensare.

Principalele modificări pe care le aduce actul normativ se referă la reglementarea contractului de asigurare RCA, contract în baza căruia sunt stabilite condițiile generale și particulare ale acoperirii asigurării RCA, modalitatea și termenele de plată a despăgubirilor de asigurare.

Proiectul prevede posibilitatea suspendării contractului RCA la cererea asiguratului care a încheiat un contract RCA pe perioada suspendării dreptului de circulație al vehiculului conform prevederilor legale sau pe perioada imobilizării vehiculului.

De asemenea, în prezentul proiect sunt reglementate limitele minime de răspundere acoperite prin asigurarea RCA, astfel:

- pentru prejudicii materiale produse în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor păgubite, limita de despăgubire se stabilește, pentru accidente – echivalentul în lei a sumei de 100.000 euro;
- pentru vătămări corporale și decese, inclusiv pentru prejudicii fără caracter patrimonial produse în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor păgubite, limita de

despăgubire se stabilește, pentru accidente, echivalentul în lei a sumei de 100.000 euro - pentru o parte vătămată sau ca echivalentul în lei a sumei de 500.000 euro - indiferent de numărul părților vătămate;

- pentru prejudicii materiale produse pe baza procedurii de constatare amiabilă a accidentului de vehicul – valoarea maximă a despăgubirilor va fi stabilită prin actele normative ale autorității de supraveghere.

Limitele de răspundere vor fi revizuite automat cel puțin o dată la cinci ani din data intrării în vigoare a legii în conformitate cu indicele prețurilor de consum, fiind introduse amendamentele normative corespunzătoare.

De asemenea, în contextul reglementat de art.21 alin.(2) și art.181 alin.(3) din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Directiva Solvabilitate II), care va fi transpusă parțial în legislația națională, prima de asigurare de bază și coeficienții de rectificare aferenți asigurării obligatorii RCA (internă și externă) se vor stabili de către asigurători în baza calculelor actuariale în conformitate cu metodologia unică (aprobată de autoritatea de supraveghere) și se vor prezenta de către asigurători spre examinare autorității de supraveghere. Autoritatea de supraveghere va respinge calculul actuarial al primei de asigurare de bază și al coeficienților de rectificare dacă tarifele vor fi mai mici decât tarifele minime de referință (calculate de autoritatea de supraveghere pe baza datelor statistice cumulative per piață). Având în vedere anumite împrejurări excepționale manifestate prin disfuncționalitatea evidentă a pieței asigurărilor obligatorii auto din Republica Moldova, este necesară instituirea unui mecanism de control al pieței asigurărilor obligatorii auto, manifestat în primă etapă, prin stabilirea de către autoritatea de supraveghere a nivelului minim al tarifului de referință.

Transpunerea prevederilor sus-menționate în legislația națională lărgeste posibilitățile de acțiune și intervenție cu privire la stabilirea nivelului primelor de către asigurători, în condițiile introducerii unui sistem național general de control al prețurilor. Piața asigurărilor este liberalizată complet din punct de vedere al stabilirii prețurilor, respectiv primelor de asigurare, autoritatea de supraveghere neputând interveni asupra condițiilor de asigurare decât în măsura în care acestea pot fi dovedite ca fiind abuzive în relația cu asigurații. Liberalizarea prețurilor produselor/serviciilor funcționează eficient în condițiile existenței unei piețe concurențiale. Cu toate că piața asigurărilor urmează a fi liberalizată, Directiva 2009/138/CE a acordat, în anumite condiții restrictive, posibilitatea de a exercita un control asupra prețurilor, ceea ce este preluat în proiect (reieșind din conjunctura pieței RCA din Republica Moldova și evoluțiile impredictibile ale unor componente de cost ale asigurării obligatorii de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule).

De asemenea proiectul conține o serie de dispoziții referitoare la: drepturile și obligațiile asiguratului/persoanei păgubite/asiguratorului; modul de soluționare și de stabilire a despăgubirii; plata despăgubirii; termenul de plată; desemnarea și atribuțiile reprezentantului de despăgubiri.

Totodată, prin prezentul proiect sunt resetate particularitățile de organizare și funcționare a Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule (BNAA). Astfel, BNAA este definit ca structură unică care îndeplinește atribuții de birou național auto, de organism de plată a despăgubirilor, de organism de compensare, de centru de informare. BNAA are ca principale atribuții, cea de birou național auto, de organism de plată a despăgubirilor, de centru de informare, de organism de compensare, precum și de a publica statistici privind asigurările auto la nivel național și internațional, de a elabora și publica analize și studii comparative privind tarifele utilizate de asiguratorii RCA și alte informații considerate relevante pentru asigurarea RCA, precum și de a publica statistici privind evoluția nivelurilor despăgubirilor în cazurile de vătămare a integrității corporale sau a sănătății ori pentru deces.

Pentru îndeplinirea atribuțiilor de birou național auto, de organism de plată a despăgubirilor și de organism de compensare, BNAA va dispune de structuri proprii -*Fondul de protecție a victimelor străzii și Fondul de compensare*, prin contribuția tuturor membrilor, proporțional cu volumul primelor brute încasate din vânzarea contractelor RCA/Carte Verde.

4. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Actul normativ transpune dispozițiile Directivei 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 263 din 7 octombrie 2009, precum și prevederile art.12, art.21 alin.(2) și art.181 alin.(3) din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Directiva Solvabilitate II).

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din contul bugetului de stat sau al CNPF.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare a implementării prezentului proiect de lege, CNPF va elabora reglementările subordonate Legii, în vederea armonizării și convergenței practicilor în materie. Prin crearea acestui cadru normativ se asigură stabilitatea, predictibilitatea, precum și armonizarea și uniformizarea regimului cu practicile europene în materie.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Potrivit art.32 alin.(1)-(3) din Legea privind actele normative (nr.100/2017), proiectul de lege se remite spre avizare instituțiilor de resort, și se supune consultărilor publice.

8. Constatările expertizei anticorupție

Potrivit art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017, proiectul de lege se remite Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Potrivit art.34 alin.(1) și art.36 din Legea nr.100/2017, proiectul de lege se remite Centrului de Armonizare a Legislației pentru a fi supus expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Potrivit art.34 alin.(1) și art.37 din Legea nr.100/2017 privind actele normative, proiectul de lege se remite Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

Conform art. 1 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectele de acte normative din sectorul financiar bancar și nebancaar sunt exceptate de la efectuarea analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător.

**Viceprim-ministru,
Ministru al finanțelor**

Serghei PUȘCUȚA